

CSM—57/23
PART—II/PAPER—VII
POLITICAL SCIENCE & INTERNATIONAL RELATIONS
ରାଜନୀତି ବିଜ୍ଞାନ ଓ ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ସଂପର୍କ
PAPER—II

**Candidate
must not
write on
this margin.**

Time : 3 Hours

ସମୟ : ୩ ଘଣ୍ଟା

Full Marks : 250

ପୂର୍ଣ୍ଣ ସଂଖ୍ୟା : ୨୫୦

The question paper contains 18 (Eighteen) questions in GROUP—A, (12) and GROUP—B, (06) together.

ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରଶ୍ନପତ୍ରରେ **GROUP—A, (12) ଏବଂ GROUP—B, (06)**କୁ

ମିଶାଇ **18**ଟି ପ୍ରଶ୍ନ ରହିଛି।

GROUP—A

ଗ୍ରୁପ୍—A

Candidates to attempt 10 (ten) questions within word limit of 250.

Each question carries 15 marks.

ପରୀକ୍ଷାର୍ଥୀମାନେ ୧୦ଟି ପ୍ରଶ୍ନ ୨୫୦ ଶବ୍ଦ ମଧ୍ୟରେ ଉତ୍ତର ଦେବେ।

ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରଶ୍ନର ମୂଲ୍ୟ ୧୫ ମାର୍କ।

1. What are the major determinants of foreign policy? Does ideology continue to play a significant role in foreign policy formulation as before? Discuss.

ବୈଦେଶିକ ନୀତିର ପ୍ରମୁଖ ନିର୍ଣ୍ଣାୟକ କ'ଣ? ପୂର୍ବପରି ବୈଦେଶିକ ନୀତି ପ୍ରସ୍ତୁତିରେ ବିଚାରଧାରା କ'ଣ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରିଆସୁଛି? ଆଲୋଚନା କର।

2. Examine the significance of EU as a regional organization in the light of recent developments in international politics affairs.

ଅନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ରାଜନୈତିକ ବ୍ୟାପାରରେ ସାମ୍ପ୍ରତିକ ବିକାଶକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଏକ ଆଞ୍ଚଳିକ ସଂଗଠନଭାବେ EUର ଗୁରୁତ୍ୱ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କର।

3. Which theoretical framework do you believe is best suited to explain the current international scenario? Discuss while elucidating the major features and principles of the theory.

ବର୍ତ୍ତମାନର ଅନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବାପାଇଁ କେଉଁ ତାତ୍ତ୍ୱିକ ସ୍ୱରୂପ ସବୁଠାରୁ ଯଥାର୍ଥ ବୋଲି ତୁମେ ବିଶ୍ୱାସ କରୁଛ ତାହା ଲେଖ। ସିଦ୍ଧାନ୍ତର ପ୍ରମୁଖ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ଏବଂ ନୀତିଗୁଡ଼ିକୁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କର।

4. Explain the international conditions under which India resorted to non-alignment movement. What relevance does the movement hold today?

ଭାରତ କେଉଁ ଅନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଅସହଯୋଗର ଆଶ୍ରୟ ନେଇଥିଲା ତାହା ବ୍ୟାଖ୍ୟା କର।

5. Discuss how game theory explains international politics. Elucidate using examples.

ଗେମ୍ ଥିଓରି (game theory) ଅନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ରାଜନୀତିକୁ କିପରି ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରେ ତାହା ଆଲୋଚନା କର।

6. Do you think the relevance of UN as an international organisation has declined over time? Examine.

ସମୟ ସହିତ ଅନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ସଂଗଠନ ଭାବରେ ଜାତିସଂଘର ପ୍ରାସଙ୍ଗିକତା ହ୍ରାସ ପାଇଛି ବୋଲି ତୁମେ ଅନୁଭବ କରୁଛ କି? ଆଲୋଚନା କର।

7. Examine how gender justice finds a place in international politics with a special focus on the Beijing Declaration, 1995.

1995 ରୁ ବେଜିଂ (Beijing) ଘୋଷଣାମାମା ଉପରେ ବିଶେଷ ଧ୍ୟାନ ଦେଇ ଅନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ରାଜନୀତିରେ ଲିଙ୍ଗଗତ ନ୍ୟାୟ କିପରି ଗୃହୀତ, ତାହା ପରୀକ୍ଷା କର।

8. What are the major challenges preventing complete nuclear disarmament in the world? How can they be addressed? Discuss.

ବିଶ୍ୱରେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ପରମାଣୁ (nuclear) ନିରସ୍ତ୍ରୀକରଣ ରୋକିବାପାଇଁ, ପ୍ରମୁଖ ସମସ୍ୟାଗୁଡ଼ିକ ଉଲ୍ଲେଖ କର।

9. Examine the concept of balance of power. How does it find a place within the theoretical framework of realism?

ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଶକ୍ତିର ଅବଧାରଣା ପରୀକ୍ଷା କର। ଏହା ବାସ୍ତବବାଦର ତାତ୍ତ୍ୱିକ ଧାରାରେ କିପରି ସ୍ଥାନ ପାଇଥାଏ, ତାହା ଲେଖ।

10. Analyse the evolution of the international economic order.

ଅନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ଅର୍ଥନୈତିକ କ୍ରମର ବିବର୍ତ୍ତନକୁ ବିଶ୍ଳେଷଣ କର।

**Candidate
must not
write on
this margin.**

11. What was the significance of the Vietnam War in global politics? Discuss.

ବିଶ୍ୱ ରାଜନୀତିରେ ଭିଏତନାମ ଯୁଦ୍ଧର କ'ଣ ଗୁରୁତ୍ୱ ଥିଲା? ବ୍ୟାଖ୍ୟା କର।

**Candidate
must not
write on
this margin.**

12. Define national interest. What are the important factors that determine a country's national interest?

ଜାତୀୟ ସ୍ୱାର୍ଥ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କର। ଦେଶର ଜାତୀୟ ସ୍ୱାର୍ଥ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବାକୁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କାରଣଗୁଡ଼ିକ ଦର୍ଶାଅ।

GROUP—B

ଗ୍ରୁପ୍—B

Candidates to attempt 05 (five) questions within word limit of 300.

Each question carries 20 marks.

ପରୀକ୍ଷାର୍ଥୀମାନେ ୦୫ଟି ପ୍ରଶ୍ନ ୩୦୦ ଶବ୍ଦ ମଧ୍ୟରେ ଉତ୍ତର ଦେବେ।

ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରଶ୍ନର ମୂଲ୍ୟ ୨୦ ମାର୍କ।

13. Examine the major determinants of India's foreign policy. What are some of the core determinants that has remained unchanged over time? Examine.

ଭାରତର ବୈଦେଶିକ ନୀତିର ପ୍ରମୁଖ ନିର୍ଣ୍ଣାୟକଗୁଡ଼ିକ ପରୀକ୍ଷା କର। ସମୟକ୍ରମେ ଅପରିବର୍ତ୍ତିତ ରହିଥିବା କେତେକ ମୁଖ୍ୟ ନିର୍ଣ୍ଣାୟକ ବିଷୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ କର।

14. Examine India's relationship with Bangladesh in the light of recent events in the country.

ଦେଶରେ ଘଟିଥିବା ସାମ୍ପ୍ରତିକ ଘଟଣାବଳୀକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଭାରତ ଓ ବଙ୍ଗଳାଦେଶର ସଂପର୍କ ଉପସ୍ଥାପନା କର।

15. Analyse the events which facilitated India's integration into the international economic corridor. What benefits and challenges did it bring to India? Examine.

ଅନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ଅର୍ଥନୀତିକ କ୍ରିଡ଼ର (corridor) ଭାରତର ସମନ୍ୱୟକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରିଥିବା ଘଟଣାଗୁଡ଼ିକୁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କର। ଏହା ଭାରତପାଇଁ କ'ଣ ଲାଭ ଓ ସମସ୍ୟା ଆଣିଥିଲା ତାହା ଉଲ୍ଲେଖ କର।

16. Why has India not signed the CTBT? How does it impact global nuclear disarmament efforts? Explain.

ଭାରତ କାହିଁକି CTBT ସ୍ୱାକ୍ଷର କରିନାହିଁ? ଏହା ବିଶ୍ୱ ପରମାଣୁ ନିରସ୍ତ୍ରୀକରଣ ପ୍ରୟାସକୁ କିପରି ପ୍ରଭାବିତ କରେ, ବ୍ୟାଖ୍ୟା କର।

17. What are India's major concerns regarding WTO trade negotiations?
How does India balance domestic protectionist policies with WTO commitments?

WTO ବାଣିଜ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧ ସଂପର୍କରେ ଭାରତର ପ୍ରମୁଖ ଚିନ୍ତନ କ'ଣ? ଭାରତ କିଭଳି ଘରୋଇ ସୁରକ୍ଷାବାଦୀ ନୀତି ଏବଂ WTO ପ୍ରତିଶ୍ରୁତିକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରେ, ସେ ସଂପର୍କରେ ଲେଖ।

18. How does India navigate its strategic economic and diplomatic relationships with major global powers – USA, EU, China, Russia – while maintaining its policy of strategic autonomy?

ଭାରତ କୌଶଳଭିତ୍ତିକ ଅର୍ଥନୀତିକୁ ବଜାୟ ରଖି ପ୍ରମୁଖ ବିଶ୍ୱଶକ୍ତି - ଆମେରିକା, ଯୁରୋପ, ଚୀନ, ରୁଷ - ସହିତ କୁଟନୀତିକ ସଂପର୍କ ସ୍ଥାପନ କରିବା ସହିତ ହେବେ କୌଶଳଭିତ୍ତିକ ସ୍ୱାୟତତା ନୀତିକୁ ବଜାୟରଖିବା ବିଷୟରେ ଲେଖ।

★ ★ ★

**Candidate
must not
write on
this margin.**